

Sygn. akt: III U 309/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 lipca 2014r. w O.

sprawy z odwołania A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

przy udziale zainteresowanego Apteki (...), z o.o w P.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 24.01.2014r. nr (...)

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż A. S. od dnia 01.09.2013r. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu w firmie Apteka (...) Sp. z o.o. w P. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 3.206 (trzy tysiące dwieście sześć) złotych.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.01.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. stwierdził, że A. S. od 01.09.2013r. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu w firmie Apteka (...) Sp. z o.o. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę w 2013r. tj. 1.600zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła A. S.. W uzasadnieniu wywodziła, że z chwilą zawarcia nowej umowy o pracę zwiększył się zakres jej obowiązków, gdyż dodatkowo miała zajmować się rozliczaniem i realizowaniem umów zawartych z (...) O. oraz przyjmowaniem dostaw leków. Dodała, że osoby mające podobny zakres obowiązków otrzymują wynagrodzenie w wysokości zbliżonej do wysokości wynagrodzenia określonego w nowej umowie zawartej przez nią w dniu 30.08.2013r.

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, że na podstawie ustaleń przeprowadzonej kontroli ZUS stwierdził, że wysokość wynagrodzenia A. S. od dnia 01.09.2013r. została ustalona wyłącznie w celu uzyskania prawa do wyższych świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa i niewątpliwie stanowi naruszenie zasad współżycia społecznego.

Płatnik składek Apteka (...) Sp. z o.o. w P. przyłączył się do stanowiska odwołującej, wnosząc o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości równej kwocie wynagrodzenia wynikającego z umowy tj. 3.206zł.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 29.08.2007r. do 28.08.2013r. A. S. była zgłoszona u płatnika składek P.H.U. (...) (następnie (...) Sp. z o.o. w P.) do ubezpieczeń społecznych jako pracownik zatrudniony w wymiarze pełnego etatu z wynagrodzeniem równym minimalnemu wynagrodzeniu za pracę. We wskazanym okresie A. S. była zatrudniona na stanowisku stażysty, a następnie technika farmaceutycznego. Umowa o pracę z dnia 29.08.2007r. uległa rozwiązaniu z upływem okresu, na jaki była zawarta. A. S. nie była zainteresowana kontynuowaniem zatrudnienia na dotychczasowych warunkach, głównie ze względu na niskie zarobki, o czym poinformowała pracodawcę. Prowadziła jednocześnie rozmowy z innymi właścicielami aptek na temat ewentualnego zatrudnienia. (...) Sp. z o.o. w P. zależało na dalszym zatrudnianiu A. S., gdyż była ona doświadczonym, sumiennym i cenionym pracownikiem. Stąd ostatecznie w dniu 30.08.2013r. A. S. zawarła z (...) Sp. z o.o. w P. nową umowę o pracę na czas nieokreślony od 01.09.2013r. Została zatrudniona ponownie na stanowisku technika farmaceutycznego z wynagrodzeniem 3.206zł. brutto. W dniu zawierania wspomnianej umowy o pracę A. S. była w ciąży, nie poinformowała jednak pracodawcy o tym fakcie. Na podstawie nowej umowy o pracę ubezpieczona świadczyła efektywnie pracę do 23.10.2013r., tj. przez okres blisko 2 miesiące, za co otrzymywała wynagrodzenie w kwocie wynikającej z umowy o pracę tj. 3206 zł. brutto. Od 24.10.2013r. ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby w czasie ciąży.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie to kwestia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne A. S..

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Na mocy art. 11 ust. 1 osoby te podlegają także obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, zaś na podstawie art. 12 ust. 1 ubezpieczeniu wypadkowemu. Art. 13 pkt 1 ustawy przewiduje, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku, natomiast art. 8 ust. 1 nakazuje za pracownika uważać osobę pozostającą w stosunku pracy. Z kolei art. 22 § k.p. precyzuje, że przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Do nawiązania stosunku pracy dochodzi poprzez zawarcie pomiędzy pracownikiem a pracodawcą umowy o pracę.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że pomiędzy A. S. a Apteką (...) Sp. z o.o. w P. doszło do podpisania w dniu 29.08.2013r. nowej umowy o pracę. Była to umowa na czas nieokreślony z wynagrodzeniem w wysokości 3.206zł. Z tego też tytułu odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru składek w wysokości równej wynagrodzeniu wynikającemu z umowy.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem i doktryną, samo formalne zawarcie umowy o pracę nie jest wystarczające dla uznania jej ważności, bowiem, jak wynika z brzmienia przytoczonych wyżej przepisów, jedynie rzeczywiste pozostawanie w stosunku pracy i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy

daje podstawę do podlegania ubezpieczeniom. Pogląd ten nie budzi żadnych wątpliwości w judykaturze i znajduje potwierdzenie ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Sąd Okręgowy w pełni podziela w tym zakresie stanowisko wyrażone, m.in. w wyroku z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie I UK 43/10, LEX 619658, gdzie Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że umowa o pracę zawarta jest dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z tej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających stosunek pracy. Sąd Okręgowy orzekający w przedmiotowej sprawie, w pełni podziela też pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie II UK 204/09, LEX 590241, zgodnie z którym o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacanie składki oraz wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 kp. Istotne jest więc, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Okoliczności wynikające z formalnie zawartej umowy o pracę nie są wiążące w postępowaniu o ustalenie podlegania obowiązkowi pracowniczemu ubezpieczenia społecznego. Przystąpienie do ubezpieczenia i opłacanie składki przez podmiot, który nie świadczy pracy, nie stanowi przesłanki objęcia ubezpieczeniem społecznym i stania się jego podmiotem.

W świetle powyżej cytowanych przepisów i poglądów orzecznictwa zasadniczą okolicznością wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie czy strony istotnie łączył stosunek pracy w rozumieniu art. 22 kp, czy też umowa o pracę datowana na 29.08.2013r. z wynagrodzeniem określonym na kwotę 3206zł. brutto była umową pozorną, mającą jedynie na celu uzyskanie wyższych świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa i naruszającą przez to zasady współzycia społecznego.

Ocena przeprowadzonych w niniejszej sprawie dowodów, w przekonaniu Sądu Okręgowego, w pełni uprawnia do twierdzenia, że odwołująca jako pracownik wykonywała swe umówione obowiązki za wynagrodzeniem 3.206zł. brutto, a płatnik składek świadczoną pracę przyjmował. Jak wynika z przeprowadzonych dowodów określenie w nowej umowie wynagrodzenia na kwotę 3.206zł. wynikało z faktu zwiększenia obowiązków odwołującej, jak też faktu, że była ona wieloletnim i doświadczonego pracownikiem, co w pełni uprawniało tę ostatnią do negocjacji w zakresie kwoty wynagrodzenia w nowej łączącej strony umowie. W przekonaniu Sądu w niniejszej sprawie nie można podzielić zarzutów organu rentowego, że wysokość wynagrodzenia A. S. od dnia 01.09.2013r. została ustalona wyłącznie w celu uzyskania prawa do wyższych świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa i stanowi naruszenie zasad współzycia społecznego.

Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom odwołującej A. S. i świadka S. P., którzy w swoich zeznaniach wskazywali na realność zawartej umowy i faktyczne świadczenie pracy przez A. S. w ramach tejże umowy, jak też wskazywali okoliczności uzasadniające określenie wynagrodzenia ubezpieczonej na kwotę 3.206zł. brutto.

A. S., przesłuchana w charakterze strony przyznała, że rzeczywiście była zatrudniona od 2007r. na stanowisku stażysty, a następnie technika farmacji z najniższym wynagrodzeniem. Umowa uległa rozwiązaniu 28.08.2013r. Podała, że negocjowała z pracodawcą wysokość wynagrodzenia w nowej umowie, gdyż zwiększeniu miał ulec zakres jej obowiązków. Do jej dotychczasowych obowiązków związanych z obsługą pacjenta, realizowaniem recept i sprawdzaniem ich poprawności, doszły jej bowiem dodatkowe obowiązki związane z obsługą Domu Pomocy Społecznej w O. tj. przyjmowaniem od nich zleceń i realizowaniem ich. Odwołująca podała, że prowadziła również rozmowy z innymi właścicielami aptek na temat ewentualnego zatrudnienia, w tym m.in. z panem K. z C., który proponował jej taką samą pracę za około 3.500zł. brutto. Odwołująca zeznała, że informowała panią (...), że nie jest zainteresowana dalszym u niej zatrudnieniem z najniższym wynagrodzeniem, tym bardziej, że ma duże doświadczenie i jest dobrym pracownikiem. Pani (...) zależało na tym by dalej u niej pracowała, stąd zaproponowała jej ostatecznie wynagrodzenie w kwocie 3.206zł., na co ta przystała. Odwołująca zeznała, że zrezygnowała z pracy u pana K. w C., gdyż wiązała się ona z dojazdami a ona była w ciąży. A. S. podkreśliła przy tym również, że nie informowała pracodawcy o ciąży, bo wiedziała, że może to mieć wpływ na jej ewentualne dalsze zatrudnienie. Na podstawie nowej umowy

świadczyła pracę przez okres blisko 2 miesięcy tj. do 23.10.2013r. 24.10.2013r. przedstawiła pracodawcy zwolnienie lekarskie ze względu na zagrożoną ciążę, która zakończyła się przedterminowym porodem.

Okoliczności powoływane przez A. S. w pełni potwierdził S. P. - prokurent Spółki (...). Podał on, że w firmie to zasadniczo on zajmuje się rekrutacją pracowników. Świadek przyznał, że A. S. była przez kilka lat pracownikiem Apteki (...) z najniższym wynagrodzeniem. Podobnie jak odwołująca świadek wywodził, że po zakończeniu pierwszej umowy o pracę odwołująca chciała odejść z pracy ze względu na niskie zarobki. Zeznał, że pracodawcy zależało na tym, żeby została w pracy dlatego, że była bardzo dobrym i doświadczonym pracownikiem. Stąd ostatecznie pracodawca zaproponował jej wynagrodzenie na kwotę 3.206 zł. brutto, na co pani A. S. przystała. Świadek dodał, że po zawarciu nowej umowy odwołującej doszły dodatkowe nowe obowiązki związane z obsługą (...) w O., co jest bardzo odpowiedzialną pracą. Z zeznań świadka wynikało również, że pracownicy o podobnym zakresie obowiązków i zbliżonym do odwołującej stażem pracy uzyskują wynagrodzenia w kwotach podobnych do wynagrodzenia określonego w nowej zawartej z odwołującą umowie o pracę. Powyższe potwierdza również dokumentacja przedłożona przez płatnika składek przedstawiająca zakresy obowiązków i wysokość wynagrodzenia zatrudnionych pracowników (vide k. 37-46).

Świadek S. K. potwierdził z kolei okoliczności przywoływane przez odwołującą, odnośnie negocjacji w przedmiocie jej zatrudnienia w aptece w C.. Świadek K. podał, że prowadzi w C. aptekę. W ubiegłym roku poszukiwał do pracy w aptece pracownika z doświadczeniem. Zgłosiła się wówczas do niego A. S.. Chciał przyjąć ją do pracy i zaproponował jej wynagrodzenie około 3000zł. brutto. Dodał, że doświadczonemu pracownikowi w aptece trzeba zapłacić około 3.000 – 4.000 zł. brutto. Świadek dodał, że do zatrudnienia A. S. ostatecznie nie doszło, gdyż ta poinformowała go, że ma lepszą ofertę pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej i przesłuchanym świadkom, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie to osoby obce dla odwołującej. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Zeznanie świadków i odwołującej wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość.

Na marginesie wskazać należy, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 04.08.2005r. w sprawie o sygn.. akt II UK 320/04 (LEX nr 176910), zgodnie z którym cel zawarcia umowy o pracę w postaci uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny w ustawą. Jeżeli w konkretnym przypadku została zawarta umowa o pracę nienaruszająca art. 22, nie można stawiać zarzutu, że zawarcia takiej umowy w celu obejścia prawa, nawet gdy jej cel jest podyktowany wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Reasumując powyższe, w przekonaniu Sądu Okręgowego ZUS niesłusznie zakwestionował podstawę wymiaru składek w wysokości wynagrodzenia wynikającego z umowy zawartej w dniu 30.08.2013r. Jak wynika z przeprowadzonych dowodów, określenie w nowej umowie wynagrodzenia na kwotę 3.206zł. wynikało z faktu zwiększenia obowiązków odwołującej, jak też faktu, że była ona wieloletnim i doświadczonym pracownikiem, co w pełni uprawniało tę ostatnią do negocjacji w zakresie kwoty wynagrodzenia w nowej łączącej strony umowie. Podkreślić też należy, że A. S. po zawarciu nowej umowy z wynagrodzeniem 3.206 zł brutto i zgłoszeniu do ubezpieczeń z taką podstawą wymiaru składek, przez okres blisko dwóch miesięcy faktycznie świadczyła pracę na rzecz pracodawcy. Zwolnienie lekarskie przedstawiła dopiero 24.10.2013r. z powodu zagrożonej ciąży, która ostatecznie zakończyła się przedwczesnym porodem. Reasumując w ocenie Sądu zawarta umowa była faktycznie przez strony realizowana i jako taka winna być podstawą do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń społecznych w podstawą wymiaru składek w wysokości równej wynagrodzeniu z niej wynikającemu, tym bardziej, że jego wysokość określona na kwotę 3.206zł. brutto, zważywszy na zakres obowiązków, jak też wieloletnie doświadczenie odwołującej w branży farmaceutycznej, w żaden sposób nie może zostać uznane za wysokie i nieadekwatne do wagi powierzonych obowiązków.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy uznając, iż odwołanie jest zasadne na mocy art.477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w wyroku.